

ПАГРОЗА ЗАСТАЕЦА

МІНСК І ГОМЕЛЬ ЛІДЗІРУЮЦЬ ПА КОЛЬКАСЦІ НАРКАМАНАЎ

На пытанні карэспандэнта «Звязды» адказвае кіраўнік цэнтэра маніторынгу за наркатыкамі і наркаспажываннем Гродзенскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, доктар медыцынскіх навук, прафесар Уладзімір ЛЯЛЕВІЧ.

— Уладзімір Валер'янавіч, як ажыццяўляецца маніторынг за наркалагічнай сітуацыяй у нашай краіне?

— А які сярэдні ўзрост нарказалежных?

— Увогуле наркатыкі найбольш распаўсюджаны ў моладзевым асяроддзі. Тэндэнцыя па рэзкім амаладжэнні наркаспажываючых у нас не прагледжваецца. Але важна мець адзаконнае права, якія маглі б функцыянаваць, пачынаючы са школы. Пузыра работа ў гэтым кірунку відзецца, аднак яшчэ не вызначаны змест такіх праграм, аб'ём па гадзінах, узроставы перыяд, з якога трэба распачынаць прафілактычную працу. Не варта гіпертрафіраваць гэтую праблему, аднак нельга яе і замяўчаць. Трэба ўдмульваць, даходліва размаўляць з маладымі людзьмі, каб яны маглі заняць разумную, актыўную пазіцыю ў дачыненні да наркатыкаў.

— У Расіі гучалі прапановы ўвесці абавязковае тэставанне школьнікаў на нарказалежнасць...

— Сапраўды, такую прапанову выказаў галоўны наркалог Расійскай Федэрацыі Яўген Брун, які, дарэчы, быў у Гродне на адной з канферэнцый. На гэта я пакуль не магу даць адназначнага адказу. Па-першае, сістэмы тэставання патрабуюць пэўных, і немалых, матэрыяльных затрат. Па-другое, узнікае юрыдычны аспект пытання: прымусіць быццам бы неўважаць, ці ці патрэбны дазвол барыскоў?

— Але пэўна тэставанне школьнікаў на нарказалежнасць (можна, не ўсіх) павінна прапрацоўвацца. Неабходна цікавіцца адпаведным вопытам у іншых краінах, і магчыма, адаптаваць яго да нашых рэалій.

— Як вядома, існуе так званая замяшчальная тэрапія, калі нарказалежныя пераводзяцца з больш цяжкіх на менш небяспечныя па наступствях для здароўя наркатыкі. І разам з тым — сілавыя меры па ўзмацненні барацьбы з наркаспажываннем. Дзе ў гэтай сферы разумны баланс?

— Тут некалькі аспектаў. Першы звязаны з тым, што наркатыкі — гэта забаронены субстрат, які нельга афіцыйна перавозіць і распаўсюджаць. Таму праца розных ведамстваў, і ў першую чаргу праваахоўных органаў, у гэтым кірунку павінна праводзіцца няўхільна. Гэта датычыцца і барацьбы з нелегальнымі каналамі паставак наркатыкаў у Беларусь з-за мяжы, транзітных перавозак, і процідзеяння наркавытворчасці ўнутры рэспублікі, і кантролю за абаротам наркатычных рэчываў, што выкарыстоўваюцца ў медыцынскай практыцы.

Някіх паслабленняў тут быць не павінна, у тым ліку і па мерах крымінальнай адказнасці. Дарэчы, некалькі гадоў таму нашым заканадаўствам быў павялічаны тэрмін пакарання за распаўсюджванне наркатыкаў.

Што ж датычыцца лячэння наркаманаў, то гэтая справа вельмі складаная, неадназначная. Эфектыўнасць медыцынскай дапамогі не толькі ў нас, але і за мяжой далёкая ад жаданай. Часцей за ўсё лячэнне абмяжоўваецца купіраваннем вострых праў (на момант наркаманаў — «ломкі»), а вольна далейшая работа з гэтымі пацыентамі — праблема. Як правіла, пасля часовай нармальзацыі стану яны адмаўляюцца ад далейшай рэабілітацыі ў спецыялізаваных і па гэтай прычыне выпісваюцца з рэкамандцыяй прадоўжыць лячэнне ў амбулаторных умовах. Аднак такое лячэнне праходзіць невялікая частка людзей з залежнасцю.

Адзін з метадаў дапамогі такім асобам — гэта так званая замяшчальная тэрапія, якая цяпер прымяняецца ў шэрагу краін. Адназначна «метадонавая праграма» ў апошняй гады працуе і ў шэрагу рэгіёнаў Беларусі. Санс заключачца ў тым, каб вывесці наркаспажываючага з падпольнага рынку наркатыкаў, перавесці іх на ўжыванне метадаў у спецыялізаваных кабінетах наркалагічных устаноў пад наглядам урача. На жаль, не ўсе пацыенты выконваюць патрабаванні гэтай праграмы, але работа ў гэтым кірунку павінна працягвацца.

— Гэтая праца распачалася 20 гадоў таму, калі па загадзе міністра аховы здароўя ўсе наркалагічныя ўстановы абавязалі раз у квартал дасылчаць нам адпаведную інфармацыю. Мы распрацавалі рэгістрацыйную форму на зноў выяўленых наркаспажываючых, якія ставяцца на ўлік. І яшчэ адну форму — на тых, каго знімаем з уліку па прычынах смерці, выезду за межы рэспублікі, пападання ў месцы пазаўважнай волі, выключэння па медыцынскіх параметрах. З'яўджаецца з гэтых патокаў інфармацыі, мы стварылі камп'ютарны рэспубліканскі банк даных наркаспажываючых і абнаўляем яго да цяперашняга часу. Штогод фарміруем рэспубліканскую справаздачу ў Камітэт па кантролі за наркатыкамі ААН, які размяшчаецца ў Вене. Цесна супрацоўнічаем з органамі па наркакантролі Міністэрства ўнутраных спраў, з калегамі ў Расіі, ва Украіне і іншых краінах, удзельнічаем у міжнародных практах.

— ААН называе наркаманаў адной з галоўных пагроз існавання нацый, нарочіні з ядзернай вайной і экалагічнай катастрофай...

— Распаўсюджанасць наркаманаў у Беларусі, паводле нашых даных, значна ніжэй, чым, дапусцім, у Расіі і ва Украіне. Але ў нас назіраецца тэндэнцыя да паступовага і няўхільнага росту. Напрыклад, калі ў 2008 годзе колькасць наркаспажываючых складала амаль 1100 чалавек на 100 тысяч насельніцтва, то летась — 138, а на пачатку гэтага года — ужо 155. У цэлым па рэспубліцы на наркалагічным улку Міністэрства аховы здароўя ў 1 ліпеня гэтага года стаяла 15196 спажываючых псіхаактыўных рэчываў — прырост за пайгоду склаў 3,7%. Пры гэтым афіцыйная інфармацыя, як лічаць многія спецыялісты ў розных краінах, — гэта толькі бачная частка айсберга. А колькі нарказалежных рэальных — невідэма, можна толькі здагадацца. На гэты конт ёсць розныя ацэнкі. Першае жае меркаванне, што зарэгістраваную колькасць трэба памнажаць на 7–10.

— Якая структура, спосабы спажывання наркатыкаў і іх распаўсюджанасць па рэгіёнах?

— Традыцыйна ў нас пераважаюць спажываючы опіумных наркатыкаў. На пачатку гэтага года колькасць опіумных наркаманаў складала 69% ад усіх зарэгістраваных. На другім месцы па спажыванні (16%) — канабіноіды (марыхуана, гашыш і інш.). Далей ідуць інгаленты — рэчывы таксіманічнага дзеяння (каля 7%) і іншыя наркатыкі.

Асноўнай асаблівасцю гэтага года з'яўляецца істотная павелічэнне выпадкаў рэгістрацыі на наркалагічным улку спажываючых курільных сумесей тыпу «спайс». Калі летась былі выяўлены толькі адзінкавыя выпадкі ўжывання спайсу, то сёлетая наркалагічная ўстановай Мінска, Гомеля і Гродна зарэгістраваны ўжо 82 спажываючы.

Наркатычны рынак вельмі чуйна і, на жаль, іншы раз з апярджаннем афіцыйных органаў рэагуе на гэтыя «модныя», даступныя па цене нарказмешчальныя рэчывы. Міністэрства аховы здароўя практычна штогод аперацыйна падымае спіс наркатычных рэчываў, якія з'яўляюцца забароненымі для ўжывання. Але праўда жыва такая, што падпольныя наркаспажываючыя працуюць даволі эфектыўна. І таму ўнясенне тых ці іншых рэчываў у спіс забароненых — гэта канстатацыя таго, што яны ўжо больш-менш працяглы час знаходзяцца на наркалагічным рынку. Аб тым жа спайсе, нававі гадоў 10 таму яшчэ ніхто не ведаў, а цяпер яны з'яўляюцца, і ў значнай меры.

Сярод спосабаў ўжывання наркатычных рэчываў, што вельмі трывожна, пераважае ін'екцыйны (на пачатку 2013 г. — 68%). Гэта пагражае найбольш сур'ёзным наступствам, паколькі звязана з перадачай шэрагу захворванняў, і ў першую чаргу — з ВІЧ-інфіцыраваннем.

Сярод буйных гарадоў найбольшы паказчык распаўсюджанасці наркаманаў (на 100 тысяч насельніцтва) цяпер адзначаецца ў Мінску і Гомелі. А сярод райцэнтраў у тройцы «лідараў» — Салігорск, Пінск і Светлагорск. Дарэчы,

чы Гомельшчыны практычна не адрозніваецца ад іншых буйных рэгіёнаў воласці.

Што не забаронена — тое дазволена?

Праваахоўніцкай вельмі хваляе, што апошнім часам набіраюць папулярнасць курільныя сумесі — так званыя «спайсы». Праблема ў тым, што спайс актыўна рэкламуюць, бо пакуль ён не трапіў у спіс забароненых рэчываў.

Курільныя сумесі сёння практычна выцеснілі ўсе іншыя наркатыкі, — адзначае Юрый Маркевіч. — Частка так званая «спайсу» пастаўляецца ў краіну легальна. Мы не можам прыцягнуць да крымінальнай адказнасці за дзеянні з ім. Штогод спісы забароненых рэчываў дапаўняюцца новымі назвамі, і штогод з'яўляюцца новыя віды псіхатропных рэчываў. Калі ў поле нашай увагі

паведныя спісы. Працэдура займае 3–4 месяцы, на працягу якіх наркатыкі свабодна гуляе па краіне. Між тым, уздзеянне ад спажывання спайсу — сінтэтычнай марыхуаны — у шмат разоў пераўзыходзіць уздзеянне звычайнай марыхуаны. Але ж моладзь заўсёды хоча паспрабаваць нешта новае, тым больш афіцыйна не забароненае.

Гора макавае

Ёсць і іншая праблема, на вырашэнне якой складана істотна паўплываць. Размова пра насенне маку. Калі 20 гадоў таму экстракцыі опію гатаваўся з макавай саломкі, сёння аматары навучыліся вырабляць яго і з насення неаефічнага маку. Прэ гэтым афіцыйна такі мак — не ў спісе забароненых рэчываў. І гэта рабел у заканадаўстве, які, спадзяецца Юрый Сяргеевіч, хутка будзе ліквідаваны.

Мы ж можам дзейнічаць толькі ў межах закона. Затрымліваем распаўсюджвальніка насення маку, але ж прыцягваем яго толькі да адміністрацыйнай адказнасці за незаконную прадпрымальніцкую дзейнасць. Ён плаціць у падатковай інспекцыі штраф і... узнімае цану на мак, каб пакрыць свае расходы. Міністэрства ўнутраных спраў падтрымлівае праект па кантролі за рэалізацыяй насення маку. Я лічу, што дзяржава павінна ўзяць пад поўны кантроль гэтую рэалізацыю.

Мы ў сітуацыі, якая існуе, наносіць шкоду ў тым ліку іміду ўлады: звычайны грамадзянін лічыць, што міліцыя не працуе.

Сёння насенне неаефічнага маку афіцыйна завозіцца на тэрыторыю Беларусі з Украіны, Чэхіі... Між тым, зарац цану за 1 кг у Гомелі даходзіць да В1 млн. Ме навіта таму прадаўцы маку ніколі

працоўка дзяржавамі — членамі ШАС абавязуецца афіцыйна наркавытворчасці як прамой пагрозой міжнароднаму міру і бяспецы, мела б гістарычнае значэнне. Такая пазіцыя ўжо была заўважана з боку АДКБ, што стала вынікам беларускай ініцыятывы. У рэчышчы гэтых новых падыходаў напярэдадні 2015 года мы прапануем сіламі Гена самабілі ўключыць на Эканамічны і Сацыяльны Савет ААН новую функцыю альтэрнатыўнага фарсіраванага развіцця Афганістана.

— Як палітычны падзеі ў Цэнтральнай Азіі (пасля выхаду часткі войскаў НАТО з Афганістана) і Лацінскай Амерыцы (цяперашняя палітычная дэстабілізацыя Бразіліі, Чылі) адбываюцца на стратэгіі наркаманаў?

— Ёсць два глабальныя цэнтры вытворчасці наркатыкаў у прамысловых маштабах. Гэта Калумбія, Перу, Балівія і Афганістан. Калі ў Паўднёвай Амерыцы лакалізавана вытворчасць 100% какаіну ў свеце, то ў Афганістане — 90–95% усёй сусветнай вытворчасці герайну.

Афганская наркавытворчасць — гэта генератар усяго спектру пагроз, сістэмаўтваральны фактар ваенна-палітычнай сітуацыі Еўразіі. Аналіз пачаўся, што вывад асноўнай часткі замежных войскаў з Афганістана і з'янецце ў 2014 годзе адказнасці міжнароднай супольнасці за бяспэку ў гэтай дзяржаве не ў стане змяніць катастрофічную сітуацыю з наркавытворчасцю.

Таму трэба ставіць пытанне не пра далейшае стрымліванне трафіку наркатыкаў, а пра кардынальнае — сапраўды рэвалюцыйнае — зніжэнне наркавытворчасці ў Афганістане як мінімум у 10 разоў. Гэта гістарычная задача кіраўніцтва нашых краін і ўсёй сусветнай супольнасці.

Прычына росту рынку какаіну ў Еўропе — гэта пераразмержванне аб'ёму яго вытворчасці ў Паўднёвай Амерыцы за апошнія пяць гадоў. Што адбылося? У Калумбіі з дапамога авіяцыі сталі больш інтэнсіўна знішаць палі кустоў кокі. Вытворчасць кокі наркаманаў перанесла ў суседнія краіны — Балівія і Перу. Традыцыйныя наркаманаўштраў паўначэрпача ў гэтых краінах і бок Мексікі, Канады і ЗША пакуль не было. І трафік пайшоў праз Бразілію і Аргенціну. Там перахопліваюць і спажываюць сумарна каля 30 з 300 тон наркатыкаў. 270 тон ідзе праз Атлантычны акіяў, ва Усходнюю Афірыку. Адуць какаін накіроўваецца ў Еўропу. Рынак збыту там павялічыўся ў пяць разоў.

Штагодова абарот наркагошары складае каля 800 мільярдў долараў, што супастаўна са ступенню уплыву на сусветную эканоміку нафты і газу. Наркатрафік — донар дэфіцытнай ліквідацыі сусветнай банкаўскай сістэмы. За сутнасці, з'яўляецца крынічна неабходным, неад'емным сегментам усёй цяперашняй манетарнай сістэмы, што разганяе глабальны фінансава-эканамічны крызіс. Апошні, у сваю чаргу, выступае сваёго роду драйверам для фінансава-эканамічнага і сацыяльнага каўзаў на працяг наркавытворчасці.

— Як вы адзначыце наркістаў і заходніх частцы постсваецкай прастворы, у тым ліку ў Саюзнай дзяржаве Беларусі і Расіі? Ці атрымаюцца ў беларускіх і расійскіх праваахоўных органах дамагчыся да-

паходжання. Па-ранейшаму злачынцы робяць спробы стварэння на тэрыторыі Беларусі падпольных лабараторый па вытворчасці наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў. Прычым іх колькасць штогод павялічваецца.

Пагадненне паміж ФСКН Расіі і МУС Рэспублікі Беларусі аб супрацоўніцтве ў барацьбе з незаконным абаротам наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў і іх прэкурсорў дзейнічае з мая 2005 года. За гэты час узаемадзеянне расійскіх і беларускіх калег дасягнула вельмі высокага прафесійнага узроўня.

Паміж нашымі службамі па пастаяннай аснове ажыццяўляецца актыўны абмен аперацыйнай інфармацыяй. Праваахоўныя органы Беларусі — актыўныя удзельнікі спецыяльных лакальных антынаркатычных аперацый «Канал». Яны праводзяцца па падставе прынятага ў 2008 г. рашэння Савета калектыўнай бяспекі Дагавора дзяржаў — членаў АДКБ. Падчас адной з апошніх аперацый праца Аператыўнага ўпраўлення Міжнароднага кардынацыянага штаба па кіраўніцтве аперацыяй была разорнута на базе МУС Рэспублікі Беларусі.

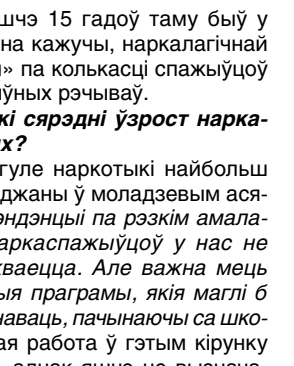
Дзякуючы дакладнай і зладжанай рабоце нацыянальных выведных груп і спецыяльных адрозных штабоў дзяржаў — членаў АДКБ, праваахоўных органаў дзяржаў — назіральнік, высокай ступені даверу паміж удзельнікамі і іх актыўнага ўзаемадзеяння з незаконнага абароту канфіскавана каля 3 тон наркатыкаў — у тым ліку 17 кілаграмаў герайну, больш за 3 кілаграмаў сінтэтычных наркатыкаў, адзін кілаграм опію, амаль 2,8 тон марыхуаны, 2 кілаграмаў гашышу, 111 грамаў какаіну, 8 тон дзікарослага маку, а таксама больш за 38 кілаграмаў прэкурсорў.

Станоўчы вопыт правядзення лакальных антынаркатычных аперацый дазваляе эфектыўнасць міжнароднага інструмента барацьбы з незаконным абаротам наркатыкаў і неабходнасць працягу актыўнай дзейнасці па развіццё ўзаемавыгаднага ўзаемадзеяння на субрэгіянальным узроўні.

Прычына росту рынку какаіну ў Еўропе — гэта пераразмержванне аб'ёму яго вытворчасці ў Паўднёвай Амерыцы за апошнія пяць гадоў. Што адбылося? У Калумбіі з дапамога авіяцыі сталі больш інтэнсіўна знішаць палі кустоў кокі. Вытворчасць кокі наркаманаў перанесла ў суседнія краіны — Балівія і Перу. Традыцыйныя наркаманаўштраў паўначэрпача ў гэтых краінах і бок Мексікі, Канады і ЗША пакуль не было. І трафік пайшоў праз Бразілію і Аргенціну. Там перахопліваюць і спажываюць сумарна каля 30 з 300 тон наркатыкаў. 270 тон ідзе праз Атлантычны акіяў, ва Усходнюю Афірыку. Адуць какаін накіроўваецца ў Еўропу. Рынак збыту там павялічыўся ў пяць разоў.

Штагодова абарот наркагошары складае каля 800 мільярдў долараў, што супастаўна са ступенню уплыву на сусветную эканоміку нафты і газу. Наркатрафік — донар дэфіцытнай ліквідацыі сусветнай банкаўскай сістэмы. За сутнасці, з'яўляецца крынічна неабходным, неад'емным сегментам усёй цяперашняй манетарнай сістэмы, што разганяе глабальны фінансава-эканамічны крызіс. Апошні, у сваю чаргу, выступае сваёго роду драйверам для фінансава-эканамічнага і сацыяльнага каўзаў на працяг наркавытворчасці.

— Як вы адзначыце наркістаў і заходніх частцы постсваецкай прастворы, у тым ліку ў Саюзнай дзяржаве Беларусі і Расіі? Ці атрымаюцца ў беларускіх і расійскіх праваахоўных органах дамагчыся да-

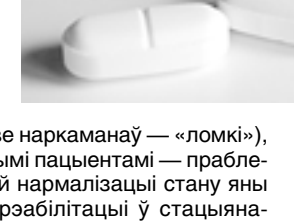
Барыс ПРАКОПЧЫК.

Можна было б сказаць, што не варта звяртаць увагу на экстравагантныя заявы адстаўных палітыкаў і што ў калідорах ААН ёсць шмат розных «дакладў». Дарэчы, у структурах самой ААН — праўленні па наркатыках і злучэнняў і Міжнародным камітэце па кантролі за наркатыкамі — гэты даклад выклікаў толькі абурэнне. Але тут у дакладчыках не шэраговы адстаўны палітыкі, а людзі, якія ўваходзяць у сусветную эліту, у тым ліку былі генсакратар ААН Кофі Анан, у мінулым генеральны сакратар НАТА Хаўер Салана і іншыя. Гэтыя людзі ніколі не кажуць нешта бессэнсознае, а заўсёды маюць пэўны мэты.

Не выключана, што гэты дэмарш — замова паўднёваамерыканскіх наркактрэпў для атрымання яшчэ больш яркіх прыбыткаў. Антынаркатычная барацьба — адзін з традыцыйных элементаў знешняй палітыкі ЗША ва ўзаемаадносінах з лацінаамерыканскімі краінамі. Вашынгтон так вырашае свае праблемы, у тым ліку замяну кіраўніцтву суседніх краін.

Частковая легалізацыя наркатыкаў і зніжэнне градуса антынаркатычнай барацьбы могуць дапамагчы ЗША пераклучыцца на іншыя праблемы. У прыватнасці, на вывад войскаў з Афганістана, дзе наркатыкі таксама адзін з галоўных фактараў палітыкі.

Сама ж прапанова легалізацыі лёгкіх наркатыкаў — амаральна. Напрыклад, пасля легалізацыі марыхуаны ў Галандыі колькасць яе спажываючых адрозу падаскочыла ў некалькі разоў. «Лёгікі наркатыкі» — гэта хуткі шлях да «цяжкіх». Навукоўцы Калумбіяйскага ўніверсітэта (ЗША) высветлілі, што ўжыванне

марыхуаны павышае колькасць пераходу на цяжкія наркатыкі для дзяцей у 85 разоў, для дарослых — у 17.

Расійская сітуацыя з наркатыкамі катастрофічная. Сёння ў краіне, па розных ацэнках, да 8.500.000 спажываючых наркатыкаў. Пайсці на легалізацыю ў любым выглядзе — гэта выклікае калапс. Расіі патрэбна не легалізацыя наркатыкаў, а суровая крымінальная адказнасць за іх прапаганду і заклікі да легалізацыі.

Але ж сапраўды прыйшоў час новых падыходаў у барацьбе з наркаманаўштраў на міжнародным узроўні. Так, відэаочна, што сусветная супольнасць праглядае маштаб праблемы афганскага наркатрафіку. Таму, напрыклад, вы-

ГЕАПАЛІТЫКА... ЗАЛЕЖНАСЦІ

— У Беларусі і Расіі рэалізоўцца прыблізна розныя падыходы да рэабілітацыі нарказалежных. Перш за ўсё, гаворка ідзе пра стаўленне да замяшчальнай тэрапіі. Ці не ўцяляе такое адрозненне падыходы пераходна на шляху да больш эфектыўнага супрацоўніцтва?

— У нас няма пераходу для эфектыўнага супрацоўніцтва. Неабходна адзначыць, што ў 2012 годзе ў Расіі публіцы Беларусі былі прыняты Закон «Аб наркатычных сродках, псіхатроп-

ных рэчывах, іх прэкурсорых і аналагаў», у якім, аналагічна адпаведнаму нашаму федэральнаму закону, асобныя часткі прысвечаны як незаконнаму абароту наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў, іх прэкурсорў і аналагаў, так і прафілактыцы іх спажывання. Прычым вылучаюцца асобы, якія спажываюць наркатычныя сродкі, псіхатропныя рэчывы, іх прэкурсоры і аналагі, і сабы, хворыя на наркаманаў.

Што тычыцца замяшчальнай тэрапіі, то яна практычна ў шэрагу краін былога СССР. Наркаманаў пад наглядам даюць метадон, паступова памяншаючы дозу, і, як сцвярджаюць, залежнасць знікае. Але няма клінічна пацверджаных даных, што гэта прыносіць эфект. Ёсць зваротныя вынікі: чалавек атрымлівае залежнасць менавіта ад метадаў і не можа пазбавіцца ад яе.

Да прыкладу, ва Украіне, дзе практыкуюць замяшчальную тэрапію, цяпер кажуць, што страшнай праблемай стаў метадон. Спачатку лічылі, што метадон — панацея. Але потым рэзка пайшла ўгору смяротнасць, а колькасць спажываючых стала хутка расці, метадон пачаў «круціцца» на чорным рынку. Залежнасць ад яго яшчэ больш моцная, чым ад герайну. Каб зняць герайнавую абстыненцыю, трэба 14 дзён, а метадонаваму — 45 сут.

Метадонавая праграма ўкраінаўца за гранты ад розных няўрадавых арганізацый з-за мяжы. Таму здаецца, што лячэнне бясплатнае. Але калі людзі дзівяцца, да гэтага наркатыку, патрэбны велізарныя сродкі, каб закупіць яго для распаўсюджвання сярод насельніцтва.

Таму абарот метадаў, як сінтэтычнага лекавага прэпарата з групы апіюідў, які ўжываецца як анальгетык пры лячэнні наркатычнай залежнасці, у Расіі катэгорычна забаронены.

Поўную версію інтэрв'ю чытайце на сайце www.vziasda.by

Падрыхтаваў Юрый ЦАРЫК.

«ЛЮДЗІ ГІНІЛІ, БО КАРЫСТАЛІСЯ НЕСТЭРПНЫМІ ШПРЫЦАМІ»

Палкоўнік Юрый Маркевіч ўзначальвае ўпраўленне па наркакантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі УУС Гомельскага аблвыканкама і яе ніхто іншы разумее, што такое наркаманаў і як з гэтым карамавацца.

Выжылі тыя, каго пасадзілі

«Горад без будучыні» — так называлі Светлагорск у СМІ — праз дзесяцігоддзе стаў рэальным прыкладам, можа, і не абсалютнай, але ж перамога дабра над злом. І заслуга ў гэтым не толькі праваахоўніцкай, лічыць Юрый Сяргеевіч:

— Масавая наркаманаў ў Светлагорску пачалася пасля таго, як у канцы 80-х у горад вярнуліся два мясцовыя жытляры, якіх у Ленінградзе выключылі з інстытута за ўжыванне наркатыкаў. А ўжо ў пачатку 90-х усё насельніцтва Светлагорска на свае вочы бачыла неабяспечна наркаманаў. Літаральна ў кожнага было ў тым-то сусед-наркаманаў, ці то сваяк-наркаманаў, ці то знаёмы-наркаманаў... Маладыя пармалі ад перадазёркі. Людзі гінулі, бо выкарыстоўвалі нестэрпныя шпрыцы. Сталі распаўсюджацца гепатыт і СНІД. Дзесяці гадоў спартбелска, каб узяць сітуацыю пад кантроль. З наркаманій усе сталі змагацца адкрыта: праваахоўнікі, улады, установы адмацацы, аховы здароўя, СМІ... А таксама галоўнае — людзі тэлефанавалі ў міліцыю штодзень па 10–15 разоў з паведамленнямі аб тым, дзе сабраліся наркаманаў, дзе вырабляюць наркатыкі... Міліцыя адрозу ж рэагавала. За злачынствы, з'я-

заны з наркатыкамі, аршытоўвалі, утрымлівалі пад вартай, а суд пазбаўляў волі... Трэба было збіць хвалю, ізаляваць наркаманаў ад грамадства і адначасова не дапусціць прытоку моладзі. Між іншым, потым многія казалі: «Дзякуй, што вы мяне тады пасадзілі ў турму, бо толькі там я змог асвацца сваю праблему і пачаць з ёю змагацца».

Сярод моладзі Светлагорска ў той час існавала пэўная мода на ўжыванне наркатыкаў. Нават тыя, хто не ведаў забароненага зелянага, пераімаклі некаторыя